

Előfizetési feltételek:
 Egész évre 6 ft. —
 Fél évre 3 ft. —
 Negyedévre 1 ft. 50 kr.
 Előfizetni lehet, csupán a kiadó hivatalban B.-Gyarmaton.
 A lap szállási részére a a nyitására vonatkozó minden költségek a szerkesztőhöz küldendők.

NÓGRÁDI LAPOK

Hirdetések díja:
 Öt hasábnos petit sor 6 kr
 Dólyog minden beiktatásnál 20 kr
 Nyitólár garmond óra 20 kr
 Hirdetéseket felvesz a kiadó. Nagyobb és többnapos hirdetések jutányosabb költségekkel.
 Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhoz küldendők.

politikai, társadalmi és közigazgatási hetilap.

Előfizetési felhívás

A NÓGRÁDI LAPOK

1874-ik évi folyamára.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 ft.
 fél évre 3 ft.
 negyedévre 1 ft. 50 kr.
 B.-Gyarmaton havonként 50 kr.

Gyűjtőknek minden egyszerre megrendelt öt példány után egy tiszteletpéldány jár.

Az előfizetési pénzek a szerkesztőhöz, vagy Kék László nyomdatulajdonoshoz, legcélszerűbben postai utalvánnyal, a nyomtatandó példányok iránti tájékoztatás s pontos szétküldés tekintetéből mielőbb küldendők. Az első évről is szolgálhatunk teljes számu példányokkal. —

B.-Gyarmat jan. 10.

A törvényhatóságok területi szabályozása- és új beosztásának tervezetét általános, elvi szempontokból taglalni, nem lehet e lapok feladata, itt az csak annyiban jöhet bonyolítás alá, amennyiben az minket közvetlenül érdekel, s amennyiben megyénk és a velünk szomszéd megyék érdekeit érinti.

Volt alkalmunk e lapok hasábjain, e kérdés felszínre kerültek azon nézetnek adni kifejezést, mely szerint tekintve megyénk geográfiai, etnográfiai viszonyait, székvárosunk fekvését, továbbá az adminisztráció érdekeit, mi csak üdvözölhetjük az új arrondírozás eszméjét, miután sok részben a normális viszonyaink javulását eszközölheti s most sincs okunk azt elvileg nem helyeselni.

De annál kevésbé tehetjük magunkévá a kiviteli tervezetet, oly módon, mint ez az előttnk fekvő törvényjavaslatban ezélesztatik, mert ennek keresztülvitelével sem az állami sem megyei közigazgatás, sem az igazságszolgáltatás érdekei nem nyernek, sem a lakosság terhei nem kevesülnek, sőt amennyiben néhány népesebb, vagyonosabb községünket kevésbé népes, kevésbé vagyonos s szűkebb határu községgel kell felcserélnünk, a közterhek súlyosabbá válnak, anélkül, hogy ezért más tekintetben legkisebb kárpótlásra lehetne kilátásunk.

Annál kevésbé nyugodhatunk pedig még a czélba vett tervezetben, minthogy semmiféle közérdekű tekintetek nem harsognak mellette, sőt ellenkezőleg megyénk érdekei oly összhangzatban vannak a szomszéd-

szédmegyék határos területeinek, ezenkívül még a minden helyes ok nélkül beolvasztani szándékolt Bars megyének érdekeivel, hogy csak azok józan méltánylása következtében elégtetothetők ki emezek.

Mi azt hiszük, azt reméljük, s lehetetlen volt mást várnunk, hogy az új felosztás következtében megszűnik megyénk székvárosa, annak egyszersmind határvarosa is lenni, mert józanul gondolni sem lehetett, hogy a hozzá legközelebb eső községek továbbra is Hont megyéhez fognak csatolhatni.

Igen természetes, hogy ez esetre, nem Barsnak kellendett Honthoz csatolhatni, de megfordítva, s székvárosul Ipolyság helyett, a minden tekintetben külön Léva lett volna kijelölendő, s ez által mind a mi érdekeink ki leendettek elégtive, mindazon méltatlanság elkerülve, mely Bars megyét éri, midőn a kisebb, szegényebb s elmaradottabb Honthoz csatolhatatik, a nélkül, hogy ezen eljárás bárminemű érvekkel igazolni lehetne.

Hogy ezen tervezet a legmélyebb visszahatást szülte Bars megyében azt ép oly természetesnek találjuk, mint a mily önmagunk iránti kötelességnek tartjuk mindent elkövetni részünkről is ezen tervezetnek oly módon megváltóztatása czéljából, hogy megyénk határai ne essenek egybe a székvárosunkkal szomszédos Leszenye innenső határával, de terjedjenek azok ki Pálojtáktól, legalább Dregegy-Palánkig vonandó félkörben, mert ezt nemcsak az adminisztráció, de ezerek magánérdeke követeli, s a közbeeső községek természetes fekvése, forgalmi iránya is igazolja.

A czélbavett tervezet ép úgy mint az eddigi állapot tehetetlenné teszi, vagy legalább felette megnehezíti a megyének járásokrai helyes felosztását pedig a jó adminisztrációnak ez első feltétele.

Meg kell még jegyeznünk, hogy sem a jelenlegi tervezet, sem a fennebbiek szerinti kikerekítés esetén a székvárosnak majdnem szomszédosságában fekvő Vadkert czélszerűen járási központ nem lehet s talán Füle helyett is helyesebb lenne S. Tarjánt tenni járási központtá, miután Füleek szintén határszélén s egyszersmind Losonez közelében fekszik.

A legközelebbi közgyűlés feladata leendő, hogy ez iránt erélyes és határozott szót emeljen, s minden lehetőt megtegyen arra nézve, hogy a törvényjavaslatnak érintett része, érdekeinknek megfelelő változást nyer-

jen s megakadályozza azt, hogy egyesek magérdekei s a kulisszák mögött működők igazolhatlan czéljai érvényre jussanak három vármegye lakóinak, az adminisztráció az igazságszolgáltatás s közforgalom követelményeinek rovására.

Halljunk szót!

A fővárosi körökben közbeszéd tárgya, hogy egy magasállású egyén kaszinótagnak ajánlatot és a nemzeti kaszinó bizottsága által kigolyóztatott. — Ezen hír alkalmából egyik fővárosi lap következőleg nyilatkozik: „Igen tudjuk becsülni, ha már egyesek le is mondtak a társadalmi büntető hatalom kezeléséről, hogy az ország legrégibb kaszinója nem teszi le és jó példával megy előre. Bár minden társas kör és minden polgára hazánknak vönne észre, miszerint azok . . . kik oly gazságot követnek el, mit ugyan nem büntet a törvény, s a kik sokkal eszesebb, gonoszabb vagy hatalmasabbak, mint sem a törvényt, ki ne játszhatnák, társadalmi úton kell, hogy büntetésük elvegyék. Erős társadalmi bíróságnak kell pártolni a törvény előre látásának hiányait. Erős társadalom regenerált süllyedő államokat is, rohdadt társadalom pedig felbontott hatalmas birodalmakat.“

E szavakat nem mi mondtuk, de van okunk azokat magunkévá tenni s figyelmébe ajánlani társas köröknek, a melyeknek tovább tűrni nem lehet, hogy oly egyének, — kiket a közvélemény elítélt, kiket belpoklosként kerülnek azok, kiknek nincs okuk személt hunyni a gazság, a kímesterkelt roszelekűség előtt: — továbbra is megjelenhessenek termékekben s ez által jogosultságot nyerjenek egyesek irányában, a lovagiaság követelményeinek respektáltására.

Mivé súlyednek társas körök, hová juttatjuk a társadalmat, ha megtúrjuk azt, hogy a bűn főemelt fővel járjon körünkben, sőt föltulkekedve kaczagja az egyesek méltó indignatiót s terrorisálni merjen ott, hol a megvetetés lehet csak osztályrésze.

Társadalmi viszonyaink felett elmélkedve, nem rég adtunk azon észleletünknek szavakat, hogy míg: a társadalom egyebütt hatalom, mely fölemel és lesújt, jutalmaz és büntet, mely munkál, teremti, és elsöpör mindent, mi nem életre való, — nálunk csak fogalom, melynek gyakorlati

jelentősége alig több a semminél, — de nem óhajtjuk, hogy a fenszorgó körülmények között, a gyakorlati tapasztalat e nézetünkben megerősítsen.

Érezzük, látjuk, napról napra tapasztaljuk, hogy engedékenységnünk lanyhaságunk nem csak következményeiben káros, de veszélyes kezd lenni egész társadalmunkra, megvesztegeti az emberek igazságérzését s lehetségesíti, hogy a tisztai állomások ne tekintessenek olyanoknak, a melyek csak a feddhetlen jellem s hőmályt nem tűró becsület mellett érhetők el.

Hova vezetne ez irány, ha nem éreznénk szükségét annak, hogy terjedését megakadályozzuk s ha a társadalomban nem volna annyi erő, hogy kizárja kebeléből azokat, kiket veszélyeseknek ismer s kik őt megmetélyezhetik?

Elmultak az idők, midőn párt-szempontról sokszor személt hunytunk egyik oldalon úgy, mint a másikon, ezt tovább is gyakorolni bűn volna önmagunk ellen s a társadalom ellen. E gazdálkodásnak véget kell szakítani, hogy a becsületesség a többé elnézésre, könyörületre ne számíthasson!

Nyílt levél

Pongrácz Lajoshoz Ipolyságon. *)

A domiciliumodat meg kellett jelelnöm, mert az efféle „szellemi alakok“ mint magad is, nagyon könnyen kiisklanak, evaporálnak az ember elől, ha csak valami „jó bors“-sal nem fixirozzuk őket mint a gámfort. — A jó bors ezen becses szolgáltatásnak irányodban való teljesítését bátor vagyok ez úttal csekély magamra vállalni azzal, hogy felelek neked a Nógrádi Lapokhoz intézett nyílt leveledre, mely egyébaránt csak annyiban nyílt, hogy azt kinyitottuk, és elolvastuk, annélkül, hogy annak egész teljében való reprodukcióját szükségesnek láttuk volna. — En ugyan nem vagyok sem szerkesztőség, sem szerkesztő, de miután a tisztelt redactor úrral a Nógrádi Lapoknál mégis bizonyos szellemi affinitásban állok, vedd úgy, hogy egyszersmind az ő nézete is ki van fejezve e sorokban. T. i. te azt proponárod kedves barátom, hogy a vidéki lapnak ne legyen semmi színe, vagyis hogy legyen az valami olyan omnibus, olyan külvárosi levélbók-féle, a melybe őt krajczárért minden Sonntageriter, minden falusi liba

beledobhassa a maga születlen ap-
prehensióját, avagy jobb esetben sze-
relmes levelét. — Te azt kívánád,
hogy egy vidéki lap (tehát a mi
Nógrádi Lapunk is) olyan valami
közönséges fészék legyen, a melybe
bármely csodabogár lerakhassa az ő
petőit, és kikelhessen benne a mi ro-
vásunkra felszerűlendő kakukfiat,
azaz te azon véleményben vagy,
hogy egy vidéki lapnak, melynek
ambitioja másminthogy megélni, az
t. i. úgy szellemileg mint anyagi-
lag, a szellemi táp pedig volnának a ter-
ritorium különböző pontjairól, stere-
otip forrásokból beérkező „levelezé-
sek” és aztán a béli tudósítások s
több ily épületes dolgok. Kedves
barátom! Mi másként gondolkozunk,
mi azt mondjuk amit egyik Rohan
mondott egykor Franklon királyá-
nak, midőn a Rohanok még csak
„nemes” emberek valának: roi ne
puis, prince ne daigne, Rohan je
suis. — Mi sem lehetünk ugyan P.
Napló, Hon vagy más ily előkelő-
ség, — de azért megelégszünk azzal
hogy „Nógrádi Lapok” vagyunk, és
aki minket úgy nem méltányol, aki
anyagi fenmaradhatásunkat féltve
azt akarja, hogy szálljunk tehát mi
is alá arra a niveaura, ahol a lapot
ügyszólván majd szerkeszteni sem
kell, mert az magától szerkesztet-
dik, az nem ösmer minket; annak
azt mondjuk: tartsa meg az ő 6 frt-
ját és nélkülözön bennünket ötven-
kétszer egy évben, mi megyünk a
meddig mehetünk úgy és azon irány-
ban ahogy megindulánk, ha elhagya-
tunk, ha nem lesznek pártolónk,
akkor a történelem s ha feltehetjük
hogy ez velünk is foglalkozik, meg-
lehet, hogy szegénységi bizonyítványt
fog kiállítani, de úgy hisszük, hogy
nem nekünk, azaz hogy engedelmet
kérek nem a Nógrádi Lapoknak
(mert hiszen én itt nagyon esekély-
pont vagyok) hanem igen is a lapot
nem pártoló közönségek. Te kedves
rég barátom (már csak így ezimezlek

mert te is ezt a czímet adod nekem,
a mi igen becses, de ha a régiség
értelmét vesszük, egyszersmind nem
is nagyon vigasztaló biz az) Te mon-
dom még a lap czímet is nagyban
czirkalmazod, indítványozván hogy ne
legyen az Nógrádi, hanem esetleg
Hont-Nógrádi, vagy éppen Hont-Bars-
Nógrádi Lap. — Már engedj meg, de mi
először csak magunkról szeretjük
magunkat nevezni, ha notán minket
is magatokba kebleznének, mint a
hogy Barssal tenni szándékoztok, ek-
kor megadjuk magunkat. — Advo-
cem Hont-Bars megye. A rossz világ
azt tartja, hogy ti azért akarjátok
Barssal ezen polgári házasságot meg-
kötöni, mert a menyasszonynyal igen
szép hozomány járna. Az ily számi-
tás magában véve ugyan még nem
hiba, de hogy az ilyen házasság
gyümölcse is inyére lesz-e az-
tán a véglegénynek? ez ismét más
kérdés. —

Te édes Lajosom azt az indítványt
is teszed, hogy küldjön neked a lap
kiadója vagy száz mutatványpél-
dányt szétküldözés végett. Ezt hálá-
val fogadja ugyan mind a kiadó,
mind a szerkesztőség, de csak úgy,
ha mostani firmánk és keretünk mel-
lett hagyotok meg bennünket; legfől-
jebb azon concessiót tehetjük, ha
Hontból 100 vagy több előfizetője
lennő a lapnak, (aminek most alig
van negyedrésze) hogy a lap a honti
érdekeket is kiválóbban felkarolja,
s még nagyobb pártoltatás esetén, a
lap Nógrád-Honti Lapok czímet is ve-
hetne fel, mint ez például tetteg
így van a Zala-Somogyi lapknál,
— nyilatkozzál tehát: méltatod-e
lapunkat annyira, hogy az megér-
jen három havonként 1 frt 50 krt?
ha igen, kész vagy-e közreműködni,
hogy a Nógrádi esetleg Nógrád-Honti
lapok megyétekben a megyéhez méltó
elterjedést nyerjenek? s ha ez is
igen: — jó! . . . De ha nem, akkor
legyetek elkészülve, hogy — no de
meg ne ijedj nagyon! — fotografiák

fognak rólatok megjelenni olyan mo-
dorban, amilyenben egykor Jókai . . .
Nagytkörre elő nem fizető celebri-
tások^{*)}-ról írt; persze csak egy kis
esekélyesség fog bennük legfőlebb hiá-
nyozni, t. i. a Jókai-styl humor és
zamat. — S egy füst alatt azt is
megmondhatom (mert a szerkesztő-
rám biz ennyi titkot) hogy az ingyen
lerajzoltatás kedvezményében azok
fognak legelsőben részesítettetni, a kik
erre állásuk, befolyásuk és a sajtó
termékei (már mint a Nógrádi Lapok
iránt is!) kitüntetett részvéttük által
leginkább szereztek érdemet. Hej
pedig be sok ily előkelő emberünk
és jó barátunk van nekünk Isten ke-
gyelméből! — Ebben már csak nem
igen fogod megezáfolhatni

Csalomjait.

^{*)} Pongrácz Lajos úr, Hontmegye nagyérdemű
főjegyzője, a lapok szerkesztőjében, — ki hozzá bi-
zalmas kérdésekkel fordult a lapnak terjesztése czéljából,
— hosszabb levelet intézett, melynek tartalmát a vá-
lassal szolgáló nyilt levélből kivonhatik olvasóink s
ezért de mert magán megbeszélés tárgyát képező ügyek
ról is azel, írja engedelméből nem közöljük.

Szerk.

Honti hírek.

Ipolyság, jan. 6.

Boldog új évet! kíván mindeuakelőtt
t. szerkesztő urnak, lapjának kiadójának s
az egész szomszéd megyénk ex officio itteni
legújabb rendes levelezője, kinek az Ipolyon
átnyújtott kezét, tollát, jókívánatát annál
szívesebben vehetik nógrádmegyei collegái:
mert még tán lehet reményünk ahhoz, hogy
a municipiumok levelezői a czélbavett a ron-
dírozásokor megtartatnak ősi hivatalaik-
ban s nem megy köztük voksa a dolog! . . .

De nem csak új levelezőket szült az
új év hajnala, demegyünkben új virilis-
tákat is, a menyiből az ő év utolsó nap-
ján tartott rendkívüli megyebizottmányi köz-
gyűléstünkben 95 régi virilistáink közé több
új tagnak virilismusai jogosultsága consta-
táltatott. A ki nyomtatni rendelt névjegyzé-
keket — mely megyénk virilistáinak szűkebb

körülményeiről tesz tanúságot — ha csak
megkaphatom t. szerkesztő urnak megkül-
dendém.

A megyei közgyűlést pár nappal meg-
előzte a hontmegyei kaszinó társu-
laté, mely évenként egyszer tartatik
meg deczember hó végén. Ennek nevezete-
sebb végzéseit közül örömmel jegyezzük fel:
az erélyes és ügybuzgó igazgató Ber-
zsényi Dénesnek egy kaszinói könyv-
tárt és tartandó felolvasások s táncestélyek
iránti, egyhangulag elfogadott indítványát,
melyek kivétele a k. választmányra biza-
tott. Ennek folytán a helybeli tagság díj
8 frtra emeltetett, míg a vidékieké marad
6 frt. A pénztár állapota ezen „krach”-os
idő dacára oly kielégítő, mjlyen még soha
nem volt, s ez főleg a pénztárnok Prónay
Mihály érdeme. Mind ezért nekik és
méltán jegyzőkönyvileg köszönet szavazta-
tott. Az elnök Horváth Miklós ugy a
többi tisztviseléség is egyhangulag újból
egy évre megerősítettek tisztviselőikben. A
rozsnyói káptalának, mint a kaszinói helyi-
ség tulajdonosának levélileg szinte meleg
köszönetét határozta nyilvánítani a k. tár-
sulat, azon valóban nemes kobli eljárásáért,
hogy a díszes helyiséget, feletté olesó áron
mindaddig haszonbérül átengedni nyilat-
kozott, míg a kaszinói társulat fenáll! Annál
szébb ez tőle mert bizony — másokhoz ké-
pest — szűkre mérték ki az ő határait is!

Egy e napokban történt öngyilkossági
eset nagy érdekeltiséget költött városunkban.
B. nevű ifjú gazdatiszt, különben pedig vé-
legénye városunk egyik legszebb hajadoná-
nak, a közeli Sz. helységben revolverrel
háromszor szíve körül lötte magát; de azt
szerencsére nem találta, s így még remény
volna életéhez. Mint mondatik anyagi indok
miatt jött a szerencsétlen az elhamarkodott
gondolatra.

Halottaink száma is szaporodik, dacára
annak hogy a cholera tollnk távozott, az
zagyasú szilnetel. Helyette van himlőnk stb.
Ebben halt el legközelebb városunk egyet-
len könyvkötője Csermák, özvegyét a
több gyermeket hátrahagyva. Báthory
Gábor ügyvédünk kis fiát Aladárt szinte
közrészvét kísérte a temetőbe.

Morongs.

(— 1874. jan. hó 1. —)

Egy év lepergett, vontatott futása
A vén órából egy kis szem homok,
Jelöli utját sok szép, s nagy bukása.
Egy új labor sincs, csak kopár romok.
Ily esztendő rég értek már a vénék.
Roskadni küszöbjén sírva lépek át,
A templomokban panaszos az ének.
Sirokon zengi a költő dalát.

Kárpáti szél stívült, felettünk tombol,
Sirjokba tzi tán a lelkeket,
Kik egy halálból, százezer halomból
Hozzánk sietnek . . . egy év ölte meg!
S első reggijén borus mezben kilépve
Halvány a nap, nincs egy sugár felül,
Mig rá tekintünk, egy derüt színébe
Nem látott a jós meg, remény jelül!

A bölcs beteg, dalát költőnk feledte,
Egy zászlót sem tart óriási kar,
Száz epigon toroz, versedyg felette,
S a cifra szó önérdéket takar.
És milliók vezértelen rohannak
Lidére nyomába, keskeny áuton . . .
Hit és haza rég elfeledve vannak,
S az új bálvány is ingoványba' van.

Én nem örültem, a midőn fölötted
Az újnap, im hat éve már, kikelt,
Hazám! sugári nem áldásra jöttek, —
Álmelegének nem adtam hitelt;

Olvastam a történet tarka lapján.
És láttam a jelenlét fiait,
Ott az erő nem fért meg szűk alapján,
A gyöngesség önművin dőbben itt.

Csilgédten állok, nincsen iv kezemben
Hazám, hazám, te újra vagy beteg!
Ha volna lángész érző kebelemben,
Legszebb dalom elzeneném neked!
Mint új Kapisztván szörmezben,
S szívében ihlettel, láng igékkel
ajkamon,
Lefestennem szép vérbibor színében
Történetlünkét, önképed — — honom!

Kiüzném a kufárt szent esernokodból,
És a hivatlant oltáriditul el,
El, a ki téllen nagy jutalmat koldul,
Szövetkeznek igazsal és hüvel:
Nagy szívben lelve a dal menedéket,
Nagy név riadna Árpád örökén . . .
— — De hajh! csak törpe gyermeked
van néked.

Csak törpe, beteg, s törpe vagyok én!

Egy év lepergett — — s mi nyomába
támad

Vásári zaj, csilgédte, szorongva kél,
És sőhajából nem jut a hazának,
Filtért veszíteni mind, s koldulni fél.
Elsőpri majd a jobbak érkezése . . .
Még felgyógyulhat a nehéz beteg — —
Enyhülhet értük Isten büntetése,
És őket tán ez új év hozza meg!

Gáspár Imre.

Egy végzeteljes lovaglás.

(Németből; —y. —r.)

I rész.

Az 1796. év nyarának egyik délután-
ján Rennesben a kaszárnya udvaron egy
ifjú katona állt a löcán. Legfőlebb tizen-
hét éves lehetett, de finom vonásairól az
ifjuság vidámsága és üdesége eltűnt, s barna
szemeiben a hü kifejezése állt.

A tágas téren majdnem egyedül volt,
társai az épület belsejében a markotány-
nék körül csoportosultak; vig éneklik a
magányosan álló fűleibe hatott, ki bezárt
szemekkel egy szegletbe dőlt, mintha aludnék.

Beltől egy, káplár-egyenruhába öl-
tözött, koros katona jött, mogorva tekintet-
tel, mely harezdedette vitézségét tanúsítá,
de egyszersmint jószívűségének félreismer-
hetlen jelét adá. Észrevévén az ifjút, szo-
morúan esővalta meg fejét, azután lassú
léptekkel közeledett feléje, és kezét az ifjú
katona vállára tevén, elfojtott hangon mondá:
„Armand!”

A megszólított föleszmélt, egy perczre
mosoly vonult át vonásain.

„Ah, te vagy, Lamotte atyám,” mondá;
visszajött már az ezredes?”

„Légy nyugodt, fiam, még nem,” felelt
az agg vitéz; „különbön, hiszem, hogy bé-
kében hagyand, ha visszaérkezik. Nejének
temetéséről jó, ki atyjának Avignon melletti
birtokán halt meg; azt hiszem tehát, hogy

de Rosly ezredesnek elment a kedve veled
zsarnokoskodni; tudja az ég, mi baja ve-
led, ki oly derék ifjú vagy, az egész sereg
kedveltje.”

„Én sem tudom” viszonzá Armand faj-
dalmasam. „Rosly szigorú, de igazságtalan
csak irányomban, azon órától fogva, mely-
ben e seregbe léptem, s engemet személyes
szolgálatára rendelt.”

Jóllehet tudatám vele, hogy Armand,
habár Lamotte — az öreg káplárnak, unoka-
öcsese, születésére nézve nemes; elmondám
neki, hogy atyád de Martigny, hogy mind-
azon iratok, melyek házasságát szegény sze-
renésétlen hugommal bizonyítják, birtokod-
ban vannak; de légy nyugodt ifjú, ha ez
továbbra is így marad, bármily nehezeinre
essék is elválnok egymástól és más ezredbe
juttatlak.”

„És miért kell katonának maradnom,
bátyám?” kérdé az ifjú. „Tudod, mint sze-
rettem volna kereskedő lenni; akkor nem
kellett volna de Rosly szigorát túrnóm.”

„Ebből semmi sem lesz,” viszonzá az
öreg; „Lamotte káplár unokaöcsese katona
marad; és most légy vidám, gyermek, szebb
napok jönnek még reád, majd ha egyszer
Franciaország marsballja lesz, az alkalom
ehhez nem marad el, — mondják, hogy Bo-
naparte tábornok derék fiéző, ki tudja
hová juthatunk általa. Hidd el, nagy dolg-
ok várnak reánk, és ki tudja, nem fogsz-e
egykor diadalmenetinken atyáddal talál-
kozni, a midőn majd jó anyád felőlül reá-
tok tekintve megáldja az atyát fiával.”

Mind e szomorú hírek dacára a beközöttött farsang is fen akarja tartani régi uralmát — temető és háltérmei évzaredok óta jó szomszédságban élve egymással! A kaszinói társulat febr. hó 7. saját könyvtára, a könyvtárisztásig pedig f. hó 31-én a cholera árvák javára rendeznek társulást; az ipolyági iskolások szinte egyet, melynek napja még bizonytalan. E „három tánc” sikeréről azonban annak idején!

Ipolyági.

Kimutatás.

A megyei inszögések javára rendezendő tombolára következő nyeresémtárgyakat küldöttek: 1. egy Felachleányt ábrázoló olajfesteményt Croy grófnétől; 2. Pajor Istvánné: salondámpát; 3. Kohn Herman: toilette-tükört; 4. Laszkary Dacsó Amália: albumot; 5. Laszkary Julianna: dohánytartót; 6. Prónay-Máriássy Ilona: ilveget pohárral és táczával; tentatartót; két mellszobrot s egy vajedényt; 7. Jankovits Antalné: egy vajedényt; 8. Huszár Lászlóné: thea-serviciet hat személyre; 9. Laszkary Etelka varró készletet; 10. Szathmáry-Királyi Pálné: 5 db tárgyat; 11. Laszkary-Tihanyi Borbála: ékszerartót s dolgozó kosárkát; 12. Balogh Gyuláné: porzellán théatartót; 13. Szgyártó Sámuel: pénzes erszény; 14. Szilassy Ilonka: levél-tartót; 15. Némethy-Dezsöffy Etelka: két darab szönyeg; névjegyartót és egy gyümölcs-kosarat; 16. Gr. Czébrán Lászlóné: négy porzellán virág-tartót, keztyű tartót, két tü- és egy gombostű-tartót, egy hamu-tartót. Kézpénzben érkezett jan. 2: Szirmay Johannától Szudrol 20 frt., Fábó Andrásról Agárdról 2 frt., Legénd községétől 10 frt., Térey Ignácztól Pestről 5 frt. Térey-Torkos Idától 5 frt., Torkos Lászlától 5 frt., összesen 57 frt.

Kelt, B-Gyarmaton, 1874. jan. 8.

A nöbizottmány jegyzője

Némethy Kálmáné.

Politikai szemle.

Az országgyűlés szünetelésé alatt a keleti vasút bonyolalmi foglalkoztatják a kormányt s oda érlelödtek eddig a dolgok, hogy mihelyt az országgyűlés megnyílik a keleti vasút ügye kerül napirendre. A fővárosi lapok a megyék felosztásáról ezikeznek s e tekintetben számos felszólalás olvasható az ország különböző vidékeiről. Elvileg többnyire helyeslik de a kivétel módzatait nem tartják mindenütt helyesnek, s azt hisszük e részben nagy változáson menend keresztül a törvényjavaslat. Andrassy külügyminiszter ki hosszabb idő óta itt időzött visszament Bécsbe s magával vitte az iródi személyzetet is. Az udvar 12-ig maradt fővárosunkban. A király Münchenbe készül leányát meglátogatni.

A francia nemzetgyűlés decz. 29-én megszavazta az 1874-iki költségvetést, azután néhány adó és vámtörvényt tárgyalt a decz. 31-én nyolcz napra elhalasztotta tanácskozásait. Január elsején a nemzetgyűlés elnöke s a diplomatikai kar tisztelt Mac Mahonnál. A német politikai élet e héten pihent Január első napja nagy jelentőséggel bír Elsass-Lothringiára. Ekkor szűnt meg a három éves dietatura s lépett életbe a vidéken is a német birodalmi alkotmány.

Az orosz államtanács a múlt év utolsó napjain végleg elkészíté az általános védkötelezettség behozatalára vonatkozó törvényjavaslatot, mely legközelebb a ház elé terjesztetik s hir szerint még az orosz új év előtt szentesíttetni is fog.

Madridban a cortesben, hosszú vita után, mely 2-án delutáni 2 órától ma reggeli négy óráig tartott, a miniszterium 120 szavazattal 100 ellen vereséget szenvedett. Castelar headta lemondását, Salmeron az elnöki széken ült, midőn belépett egy tiszt, és Pavia tábornok egy levelét adta át, melyben a cortes fölösztatása kívántatik. Salmeron és több elvtársa arra kérték Castelart, vállalja el ismét a kormányt; de ez nem állott rá. Aztán a polgárorség egy százada lépett be,

és arra bizta a képviselőket, hogy a termet elhagyják. Pavia tbuok törzakarával együtt fölívont ágyukkal a cortes palotája előtt állott. Serrano elnöklote alatt a következő miniszterium alakított: Sagasta külügy, Zavala hadügy, Figuerola igazságügy, Echegaray pénzügy, Garcia-Ruiz belügy, Topete tengerészet és Becerra földművelésügy.

A német szövetségi tanács igazságügyi szakosztálya előtt jelenleg Bismarcknak hírbelt birodalmi sajtótörvényjavaslata áll, melynek elvetése e szakosztály részéről majdnem bizonyosnak tekinthető. Az egyes országok kormányai aként gondolkoznak, hogy miért rontassák el saját sajtótörvényüket a birodalmi sajtótörvény által, s inkább elvetik Bismarck javaslatát, mintsem az egyes államok status quo-ját veszélyeztessék.

A császár egészségi állapota nem igen lehet megnyugtató, mert a hivatalos lapok nagyon állítják a betegségnek jobbra fordultát. A Nordd. Allg. Zig. legközelebbi száma hevesen kikél a Germania ellen, mely lap a császár hogylétéről allarmirozó híreket közölt, s azt állítja, hogy a császár betegsége soba sem volt oly aggasztó, hogy egészen határozottan előre ne lehetett volna megmondani a javulást. A Reichsanzeiger pedig hazugságnak és koholmánynak jelenti ki a császár egészségének rosszabbra fordultáról szállongó híreket.

Spanyolországból még mindig nem jöttek részletek a januárius második, s még kevésbé a harmadiki eseményekről. A „Times”-nak jan. másodikki távirata szerint már az új év első napján 14,000 rendes és 9,000 önkéntes katoná volt Madridban összpontosítva. A Serrano miniszterium úgy látzik a régi pártok kibékülését akarja jelezni, mert ebben minden pártból van egy egy ember. A régi liberális pártot: Serrano miniszterelnök és Topete tengerészeti miniszter képviselik, a progresszista pártot: Sagasta külügyminiszter, Zavala hadügyminiszter, Figuerola igazságügyminiszter, a demokrata pártot Becerra közmunkaminiszter, Echegaray pénzügyminiszter és végül a

republikánusokat Garcia Ruiz belügyminiszter, egységes republikánus.

Az új kormány egy párisi távirat szerint proklamációt bocsátott ki, mely minden pártot szemben a közös ellenséggel: a kommunistákkal és karlistákkal, kibékülésre hí fel. Ez ellenségek leveretése után az ország fel fog hívató, hogy maga válassza meg saját urát. Ugyanacsk Párisból távirják, hogy Izabella exkirályné levelet írt Serranonak.

A gazdasági kalamitásokon miként lehetne segíteni?

(Folytatás.)

Takarmány termelésnél bebizonyult többzörösen, bár mily mostoha évek voltak is, egyik vagy másik takarmány féle jól diszlett, azért takarmány nemdekből azokat kell termelni, amelyek jobban diszlenek.

Takarmány termelésnek, az a jó tulajdona is van, midőn a legszebb virágzásban van, akkor kell lekaszálni, és így a föld termő erejét nem buzza ki.

Takarmány termelésnek egy ártatlan és végnélkül kevés költséggel kevés fáradsággal járó jövedelmező oldala van, és ez a méhtonyesítés felemelése. — Amily nagy mennyiségben takarmány termeltek, oly nagy mennyiségben lehet emelni a méhtonyesítést.

Takarmány termeléssel jár, a takarmányrépa és burgonya termelése, ezen kapás növények nélkülözhetlenek, már azért is, mert a jószág a sok száraz takarmány és szalma etetés mellett megkívánja, hogy egy oldó táplálékban is részesüljön, amely jószág répa és burgonyával él, ott a trágya készlet is sokkal jobb, mintha folyton száraz takarmánnyal él a jószág, — répa és burgonya jó előkészítője az utána vetendő gabona nemek, az ártalmas növények körülötte kikapáltatnak, mint földtisztító előveteményeket, nem bírom eléggé ajánlani a gazdaközönségnek.

Negyedik pont. Rézasos mivélés ez oly munka a melynél másként nem lehet segíteni, ha csak gyökeres reformation nem megy keresztül, arra pedig sok idő fog kívántatni, még a munkás nép a régi rossz szokásait elhagyva, új és jobb szokásokat fog követni. — Egyébiránt minden gazdá-

„Oh szegény anyám!” sohajtá Armand, „ha jót akarna velem tenni, régen magához vett volna.”

A káplár választát elfojta a trombiták harsogása: — a kaszárnya falain túl a közegeten kocsi zörgése hallatszott, — az alsó térégekben, hol a katonák egybegyűlvé valának bizonyos mozgás keletkezett, a kocsi megállt, az ör tisztelt, és egy ezredes ruhába öltözött magas férfi lépett ki abból. Armand összerendezett.

„Az ezredes,” mormogá.

Félig kínosan, félig elbámulva tekintve reá nagybátyja.

„Armand” monda „szemeidből olvasom azon rettenetes gyűlöletet, melylyel Rosly iránt viseltetel, érzem azt most szavadból, melylyel nevéet emlited: ez úgy nem maradhat, lépéseket fogok tenni, hogy téged innét eltávolítsalak: de míg ezredesnek hatalma alatt vagy, vigyázz, nehogy érztletedet nyilvánítsd. Fegyvelem — gondold meg ezt jól Armand, — fegyvelem a katoná első törvénye.”

Ezt mondván eltávozott. Armand magányosan maradt. „Fegyvelem!” monda félig hangosan „igen így nevezik azon vas bilincset, melyben én is szenvedék a meg szokottság néma hatalma alatt; de azon néhány nap, melyet Rosly távollétében eltölték, megtanítá arra, hogy én is ember vagyok, mint mások, hogy én is igényt tartok az emberi jogokra. — Rosly, Rosly, vigyázz magadra! A túlfeszített húr elszakad, kerüljön bár életembe!”

Felngrott ülőhelyéből; sötét szemeiből szokatlan tűz lobogott és alakja izmosodni és nőni látszott.

„Martigny Armand, jöjj azonnal az ezredeshez hallatszott egy hang az udvaron.

„Szolgálatjára!” felelé Armand, és katonás állást véve, üdvözlé a fiatal parancsnívó hadnagyot, ki közelebb lépett hozzá: nemes tekintetéből részvét sugárzott ki.

„Szegény fiu,” monda, „félek hogy keletlenlenségel lesz, Rosly mogorvábban tért vissza, mint valaha; úgy látszik azon hir, hogy távollétében kedvenczlóva, melyet gondodra bízott, megdöglött, még ingerültebbé tevéd.”

Armand némán vállatvonított, azután bátor léptekkel végig ment a hosszú épületen, melynek jobb szárnya az ezredes lakosztályaúl volt berendezve.

Egyszerűen butorozott mellékoszában papirokkal telt asztal előtt ült az ezredes. De Rosly Charles körülbelül a negyvenes években lehetett, és mint már említve volt, szikár, magas termetű volt. Sárgás arcát, melyen fekete szemei egész a lélek belsejébe hatni látszottak, rövid barna szakál köríté, rendkívüli szigorúnak félreismerhetlen kifejezésével; soha, vagy csak igen ritkán leheté vékony, vérdélküli ajkait nevetésre húzódvá látni. Mindazonáltal az ezredes megjelenése, ha nem is megnyerő, de tisztelet, és érdekeltséget gerjesztő volt. Ehez járult még sokoldalú katonai ismereteinek és vas szorgalmának messze elterjedt híre.

Epen egy esomag irást olvasott át, melyeket ismét azon szekrénybe tett vissza, melyből elővéte; nejdnek levelei voltak ezek.

„Hídeg és formszerű, mint ő maga, mint egész házasságunk,” monda magában: „hízlelgni soha sem tudtam — talán jobb, hogy így történt. Most ismét magányosan vagyok, unokaöcsém Charles még gyermek és egy fiu megtagadtattól tolem, és mégis szeretet után sovárogo e kebel, — oly hatalmasan, oly égetőn. Mi más tettem volna, ha Valbourg Louisa engemet választ Martigny helzett. — Martigny — igen, ha tudná, hogy minden pereben kitölhetem rajta boshumát és gyűlöletemet, mit szűlő iránt esküdtem! Hogy szeressek, ez nem adatot meg nekem, de annál mélyebben és kioltatlanabbul hatott lelkembe a gyűlölet; — Martigny Rosly kezében van, ezt megfogja érezni.”

Csendes kopogás az ajtón félbeszakítá gondolatmenetét és rövid „szabad” szavára Armand karesú alakja jelent meg a küszöbön.

Az ezredes tekintete meg komorabb tett, mint ezelőtt volt.

„Martigny, lépj közelebb” monda röviden.

Az ifjú engedelmeskedék. „Mielőtt e helyet elhagyám, reád biztam kedvencz Arabella lovam gondozását” folytató az ezredes; midőn távoztam az állatnak legkevesebb baja sem volt, s ime

visszatérvén, azt hallom, hogy megdöglött és pedig, mint az állatorvos épen most jelenté, gyanús jelenségek melleit. Tudod Martigny, hogy a lovat megmérgezték, — megmérgezték kedvencz lovamot?”

„Igen, ezredes úr,” válaszola Armand nyugodtan; „legalább általában azt mondják. Gaztett ellenében nem használ az elővigyázat egy állat védelmére; különben legszigorúbb kötelességteljesítésem öntudatában vagyok.”

Rosly gunyosan nevetett; az ifjú hídeg és nyugodt szavai felígerelelték őt. Fölemelkedék székéről és a katonás állásban álló ifjú elő ment.

„Megmondjam, ki volt ezen gaztett elkövetője?” kérdezé, és ugylátszott, mintha szemével az ifjú lelkét akarná átstúrni; „megmondjam, hogy ki az, ki távolléteket arra használta fel, miszerint kaján körörmel megfojsszon azon tárgytól, melyhez annyira vonzódom? — Te vagy az, Martigny Armand, sonki más nem merte volna ezt, és nem is lett volna rá oka.”

(Foly. köv.)

nak kötelessége, a maga érdekében a földmives népet arra oktatni, hogy jövőben azoknak a becsületes munka tételhez azt pedig csak úgy teljesítheti irányukban, ha a gazdák jó miveltéket mutatnak be előttük, belátva a jó siker eredményét, követni fogják bennünket. —

Ha pedig nem sikerülne ezen az úton a munkás népet a becsületes munka tételre terelni, gondoskodni kell oly gépek előállításáról, a mely a munka hiányt nagy részben pótolná.

Magyar földmives népe, különösen azon vidéken, a hol nagy mennyiségű szőlőt miveltnek, ott áll a napszám hiány a legmagasabb fokán, de ott a földmiveltés is hanyatlásnak indul, és így valamint a szőlő, úgy a földmiveltés, mindkettő a lehető legrosszabb miveltésben részvél.

Mindenen elősoroltakból világosan kitűnik, melyek azon akadályok melyek gazdasági rendszereinket sajtották, és melyek azon módok, melyeken segíteni kell és lehet.

Most befejeztül ígéretem folytán bemutatott Belgium utóbbi 20 évi átlagának emelkedését. — Aki a bécsi világiállítást megtekintette, tudomást szerzetett arról, miszerint Belgium egyike azon országoknak, ahol a gazdasági terményekből nagy mérvű előhaladást mutattak be.

	Buza	Zab	Rozs	Répa
	mért 1 holdon mázsa			
1853. volt a termés Belgiumba	20	30	—	403
1873. eszerint 20 év alatt többet termeltek 1 holdon	33	50	37	639
	13	20	—	236

Hazánkban ellenkező az eset, mi nem hogy többet termelnénk boldanként, sőt időnként alább szállunk terményeinkkel, ebből világosan kitűnik, a régi rozszokásokat el kell hagynunk.

Sok jószágot kell tartanunk, sok takarmányt termelnünk. — Meg van a sok föld, és mégis kevés a termés, ezen gyökeres átváltást kell tennünk, annélkül emelkedtebb nemzetek sorába, a gazdasági téren nem léphetünk.

Ezek után hasonlítást fogok tenni Belgium és Magyarország között, a népességre nézve:

	mért föld	Lakosság	mért földre eső népesség
Magyarország . . .	4 62	5,087,105	11,011
Belgium	3,727	11,117,623	2,982
e szerint Belgiumba esik 1 mértföldre több népesség			8,029

Ezen statisztikai számokból kitűnik az, a hol a népesség több, ott a földmiveltésnek is jobbnak kell lenni. A hol sok a kézi erő, ott egy talpalatnyi földig, mindent jól megmiveltetnek.

Másként áll a viszony hazánkban, ahol 1 mértföldre 2982. a népesség, vagyis 8,029. kevesebb, mint Belgiumban, e kevés népességhez megkívánatnak, hogy minél több gazdasági gépyárok állítatnának fel, mely által nagyrészen a kézi hiányt pótolni lehetne. Ha ez ideig a gépek ennyire is el nem terjednek az országban, a gazdaság vezetése sok helyen elakadt volna, mert a szántóföld az erdei irtásokkal, legelő és ért. feltérsekkel folyton szaporodik és így hazánkban a kézi erő időnként érezhetőbb szükségké válik.

Hazai gazdálkodásunknál, mi bennünket előrehaladásainkban visszatart, a legfőbb hiány a kézi erő, és miután elismerjük annak égető hiányát, és fontosságát, minden törekvéseinket oda kell irányoznunk, hogy mielőbb állítassanak földmives és napszámosságok részére olyan gazdasági intézetek, melyben egyelőre, ha egyebet nem tanul-

mányoznának, mint gyorsan, ügyesen és szorgalmasan dolgozni, nagy lendülettel tenne gazdasági előhaladásainknál. Ezen polgári intézetek felállítására hivatva van minden földbirtokos és földtulajdonos, köztük is egyetértéssel eszközölhető volna, egy megyében egy ily intézet, hivatva vannak továbbá a gazdasági egyesületek, ezek feladatai azt szorgalmazni és amennyiben tehetőségben nem állana anyagilag elősegíteni, legalább szellemileg segítsék kelő, az intézet létrejöttét. Igaz ugyan, a mostani viszonyok között ez egyelőre nem kivihető, de mielőtt kedvezőbbek lesznek viszonyaink, törekedni kellene ily intézet felállításán, érdeke ez minden földtulajdonosnak, érdeke minden földmiveltőnek. Ha a kis Württemberg képes volt 46 polgári gazdasági iskolát állítani, Magyarország, mint földmiveltő ország, ez iskolákat nem nélkülözheti, egy ügyes jó munkás felér 3—4 haszontalan napszámossal Hazánkban, a hol úgy is kevés a napszámosság, még hozzá ügyetlen, dohogtalan legyen, a nagy bért felveszik, és mégis kevés az eredménye.

Törekedjünk hiányainkon mielőbb segíteni, különben biztos célt soha el nem érünk.

(Somogy.)

Főkövy János.

Rendőri hírek.

Sisák Pista decz. 27-én történt elfogatásáról a következő részletes tudósítást írja az „E.”

Az egri királyi ügyészhez f. hó decz. 27-én a baksai bíró vezetése alatt egy megkötözött betyáros kinczésű embert szállítottak be, kit előtte való este Baksán három érsek-uradalmi kertlő a koresmában makacs ellent állás és folytonos életveszélyes küzdelem között fogott el.

A legény majdnem öles termétt, mintegy 24 éves szép szál növésű, világos szőke gyöngye szakállal és serkedező bajuszsal. Elfogatásának története következő.

Karácsony második napján este két fegyveres legény toppant be a baksai koresmába, s ott mindjárt tuezat számára hordatták előbb üvegekkel a bort, majd pedig midőn azokat mind összetörték volna, vider számra parancsolták.

E közben több lövést tettek fegyverükből a koresma fala és ablakába, s rakoncátlanságuk folytán még nagyobb vérszemet kapva, az egyik elkiallotta magát: „Én vagyok Sisa Pista a ki anyala van! a kinek valami baja van velem, álljon ki!”

A koresmában három érseki uradalmi kertlő volt: András István, Erős István és Masa Ipacs Mátyas. Ez utóbbi a folyó évtavasán azon okból, mert Vidrőzki Márton fegyveres betyárral ép abban a koresmában elkötvetett mulatásért már fogva volt — szája izében lévén még az ártatlanul szenvedett büntetés, Sisa neve hallatára felugrott, s állítólag ezen szavakkal: „No iszen szenvedtem Vidrőzkiért, de érte szenvedni nem fogok” — felugrott helyéről, megragadta a henezegő betyárt nyakravalójánál fogva. „Ha Sisa vagy, gyere a falu házához.” Ekkor társai segítségével vonszolni kezdte, s daczára annak, hogy kemény küzdelem fejlődött ki közte és a betyár között, daczára annak, hogy a betyár ezimborája töltött pisztolyát rácsattintá Masára, de azonban szerencsére nem sült el, mégis mindkét betyárt a falu házához sikerült vinni.

Itt a magát Sisának vallott egyén Barna János kondárnak társa pedig Oláh Ferencnek adta ki magát, s még egyszer megkísértették a menekülést, s keresztül törve magukat a tömegben, elszaladtak, de egyikük, ki Sisának mondotta magát, újlag elfogatott, s a királyi ügyésznek át is adott. Oláh Ferencnek azonban sikerült megmenekülni.

Az elfogott betyár behozataláig makacsul tagadta valódi kilétét, másnap azonban, mielőtt megkérdeztették, őszintén bevallotta mindjárt, hogy ő Benkó másképp Sisa Pista, 25 éves, nőlen, kanász.

Birtokában volt egy kurta kétesővű lövegyver, melynek ágya a dulakodásban össze-törtett; több pisztoly, 62 frt. készpénz, egy esomó ezükr s több értéktelen apró eszebebece.

Ezen Nógrád, Gömör és Hevesvármegyei közbiztonságát felzavaró hírhedt betyár számtalan rablása miatt annyira rettegett volt, hogy elfogatása nagy jelentőségű a társadalomra s azon bátor egyének, kik ezt eszközölték, különösen Masa Ipacs Mátyas, valóban jutalmazásra méltó tettek követtek el akkor, midőn saját biztonságok feláldozásával megmenték a társadalmat ezen veszélyes embertől. —

E tudósítás képesében megemlítjük, hogy a b. gyarmati kir. törvényszék az egri kir. törvényszékot megkeresete Sisa kiadása iránt. Annak okát azonban nem tudjuk, hogy Sisa áthozatalának eszközölésével, mért bizatott meg a börtönfelügyelő s mért nem az illetékes közbiztonsági közegek?

Elfogott rablók. A Hontmegyében garzdalkodott rabló-bandát elfogták. A „Hon” ezt így adja elő: Szilassy Caesar, a sziklai körület erélyes szolgabiraja, maga látott hozzá a kutatáshoz és múlt év decz. 27-én sikerült az útonálló egyikét személyesen elfognia, s úgy fogatta el a rablónak még három társát is, kik összesen 23 rablással párosult útonállást, mintegy 30 betörést, tolvajlást vallottak be, és a fiatalabb nőkn érőszakot követtek el. Az elfogott rablók Ilik András, Gerhát József és Rácz József, a vmikolai kir. járásbírósnak adattak át büntetés végett. Ilik László főnökjüknek sikerült a szikai börtönből megszökni, ki azonban szökése után 48 óra múlva a nevezett közigazg. szbíró Szilassy Caesar úr által ismét elfogatott és a vmikolai járásbírósnak átadott. Ilik László, András és Flóris testvérek, Ipoly-Szalkán mint korhelyok, minden vagyonukat olpazarolván, úton-álló rablók lettek: kettő küztlők Lipótváran 9 évi fogságra, a harmadik Ujváran 6 évi fogságra ítéltetett; azonban időközben ő felségétől amnestiát nyervén, a két testvér László és András haza szabadulván, újra kezdtek előbbeni rabló életmódjukat, Hont, Bars és Esztergom megyékben úzven gyilkossággal párosult rabló mesterségüket.

Mint halljuk. Sisák József daczára, hogy mint említettük volt, több rablást követett el, a sziraki járásbírósnak pár napi letartóztatás után szabadon bocsátta, kibocsátása után Esztergom újabb rablást követvén el újra elfogatott, a sziraki járásbírósnak tömlőzéből azonban ki kertült ellállnia, mely körülmény annál bosszantóbb, minthogy a sziraki járásban, mint értesülünk a foztogatások és lopások napról napra nagyobb mérvet kezdenek ölteni, s így a kért staturalis eljárás, mindinkább szükségesnek látszik.

Hírek.

Megyénk főispánja az üresedésben levő arvaszéki elnökségre Pongrácz Károly kir. tanácsos urat helyettesíté, ki a hivatalos eskütt letetve már meg is kezdé működését.

Új zeneművek, melyek Táborosky és Parschnál megjelentek: „Der Wenzel kommt!” Polka française. „Wiener Weltausstellungs-Marsch” ifj. Fabrbachtól, ára 60 kr. „Spornstreichs.” gyorspolka szintén Fabrbachtól, ára 50 kr.

A b. gyarmati szinkör-részvénytársulat f. hó 6-ára hirdetett alakuló gyűlése, a megjelentek eligtelen száma miatt f. hó 18-ára halasztatott.

Farsangi hírek. A s. tarjáni iparos ifjság január 10-én rendezett táncestélyt; Gácsón pedig az ottani olvasó-egylet javára e hó 18-án, s az iskola javára febr. 1. rendeznek táncvizalmat.

Losonczon az inségek felsegítésére az adakozások jelentékeny eredménnyel folynak. — E hírrel kapcsolatban megemlítjük, hogy a községenkint alakított rendelt inségi bizottságokról s működésük eredményéről még eddig semmi tudósítást sem vettünk, pedig szívesen hozzuk köztudomásra a történeteket, ami bizonyára nem válnék kárára ez ügynek.

Köszönnel fűthető kenyérsütő kemencék. A tüzelőfőnök az ország nagyobb részében mindinkább érezhető drágasága, a földmiveltő népesség- s gazdasági eselődésénél oly főző és sütő készülékek használatát teszi kívánatossá, melyek a sokkal olcsóbb köszönnel fűthetők legyenek, mi által egyrészt a fával való tüzelés meglőzhető lenne, másrészt pedig a mezőgazdaságra nézve oly hátrányos szalmatüzelés szűkebb korlátok közé szorítottatnék. Ily készülék hiánya különösen a kenyérsütésnél érezhető. Ez ügyet a földmiveltés, Ipar és kereskedelmi ministerium tanulmánya tárgyává tévén, figyelmét a kenyérsütés céljaira alkalmasnak látszó — Jea Matthys brüsseli cég által készített — köszönnel fűthető kenyérsütő kemencéire irányozta, s egy ily kemencét kísérletek tetele végett 1871. év nyarán hozatott. E kemence ára esomagolással együtt 90 frank volt. Az ezen kemencével Budapesten tett kísérletek jó eredményre arra vezetett, hogy a gazdák közönségnek alkalom nyujtassék a készülék gyakorlati megismerésére. E célból számára nézve hat ily kemence lett Budapesen egy helybeli cég által utáncsináltatva s mindazon gazdasági egyleteknek megküldve, melyek ezzel kísérletet ohajtottak tenni. Kísérletet tett e kemencékkel: az országos gazdasági egylet, a heves- és jászkon-kertletti, a veszprémmegyei, a sárosmegyei, az esztergom-vidéki, a pozsonymegyei, a szepesmegyei, a kecskemét-vidéki, a békésmegyei s az erdélyi m. gazdasági egylet s több más g. e.; végre az országos iparegylet. Az ezen kemencével tett kísérletek eredményéről beérkezett jelentések megegyeznek abban, hogy ezen kemence a kenyérsütésre előnyvel használható. A beérkezett jelentések kivonatuként a következők közölhetők: A kemencébe tett kenyértészta átlag 16 font, melynek kisütésére 40—100 percnyi idő kívánatott; a kemence előleges fűtésé pedig 15—45 percnyi időt s 5—15 font kőszentet vett igénybe. A sütési idő s tüzelő anyag mennyiségében tapasztalt ingadozások magyarázatukat a kezelési ügyesség különböző minőségében találják. E kemence előnyeit lejeztetik, hogy olcsón és gyorsan sütt és hárol felállítható. Süthető ezen kemencében egyszerre 5 drb kenyér. Egyik kedvezőbb kísérlet alkalmával felhasználott 6 és fél font siléziai darabos kőszén 6 kr. értékben és egy fél kr. értékű fu a begyújtáshoz, egy kenyér kisütése tehát 1.3 krba kertült. További előnyei szolgál e kemencének, hogy bárhol, akár szabadban is, könnyen szállítható és felállítható. A kísérletek alkalmával azonban másrészt néhány módosítás szüksége merült föl, mely a kemencén könnyen eszközölhető leend, mi iránt a kellő lépések már megtétettek és ezek megtörténtével a kísérletek ismételtetni fogván, az elért eredmény az érdeklétt közönséggel tudattatni fog.

A halál völgye A Colorado vasut építése alkalmával a californiai mérnökök felkutatták a halál völgyét, mely a Nevada-határon fekszik, hat mértföld széles és 100 lábnyira van a tenger színe felett, A völgybe, melynek homokját kertili minden élő lény, csak két oldalról lehet jutni. Huszonhárom év előtt egy karaván jutott ide, elesábitatva egy fata morgana által. Midőn észrevették, hogy eltévedtek, távozni akartak a völgyből, de nem találták meg az utat. A karavánból csak 12 erős férfinak sikerült egy forráshoz vonszorogni, mely azonban csak hamar kiapadt. Az egész karavánból, mely 87 esaldból állott, csak két egyén birt hosszas kínlódás után emberekre akadni. Most 23 év után találták meg e szerencsétlen emberek csontvázait; a kocsik még a legjobb állapotban vannak.

Gabnaarak.

B. Gyarmat invárosában 1874. évi január hó 29-én tartott heti-vásár alkalmával. 1 pozs. mért Tiszta buza 5 ft. 50 kr., 6 ft. — kr. Rozs 4 ft. 50 kr., 5 ft. — kr. Árpa 3 ft. 80 kr., 4 ft. — kr. Zab 1 ft. 80 kr., 2 ft. — kr. Kukoricza 4 ft. 80 kr. 5 ft. — kr.

Felölő szerkesztő: Harmos Gábor.